

Схема за оценяване на теста, 9. клас
БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА
РЕПУБЛИКАНСКА ОЛИМПИАДА – 2025 г.

№	Тестови задачи	Отговори	Оценяване
1.	Отговорете с ДА или НЕ според текста. (Заградете в кръгче верния отговор)	А) ДА Б) НЕ В) НЕ Г) ДА Д) НЕ	L/0/1/2/3/4/5 по 1 точка за всеки правилен отговор.
2.	Към кой тип се отнася текстът? Подчертайте верния отговор:	Г) Повествование и разсъждение	L/0/1 1 точка за верен отговор.
3.	Озаглавете текста, като назовете темата, и запишете заглавието.	Завръщане у дома Родният език Българските корени (варианти)	L/0/1/2 2 точки, ако заглавието отразява темата на текста. 1 точка, ако текстът е озаглавен по имената на героите.
4.	Коментирайте с 1-2 изречения следния израз от текста: Ех, деца, забравили сте своя род и своя език. Загубили сте корена си по тия пусти чужбини.	Възможностите за работа в чужбина в съвременността поставят нови предизвикателства, свързани със запазването на родния език. Това създава опасност за съхраняването на родовите корени. (варианти)	L/0/1 1 точка за адекватен коментар. L/0/1 1 точка за добре формулирано/-и изречение/-я. L/0/1 1 точка, ако няма правописни и пунктуационни грешки.
5.	Кои от тропите са употребени в текста? Запишете по един пример в съответните редове.	Сравнение: заседна в гърлото му като буца; бели като сняг коси; очи... се промениха като времето през март; Метафора: топли спомени заляха, лице, , набраздено от годините; мисъл заседна в гърлото; очи, пълни с топлина;, усмивката се скри; загубили сте корена; пазихме езика; езикът...техният щит; Олицетворение – пътят ... водеше; Епитет: слънцето печеше безмилостно, тъжен спомен, широка усмивка, дяволити пламъчета, богата трапеза, горд, силен и стар корен, пусти чужбини, лош спомен, мрачен ден. (варианти)	L/0/1/2/3/4 по 1 точка за всеки правилно определен троп.

6.	<p>А) Открийте в текста и запишете към всяка дума по един синоним:</p> <p>Б) Открийте в текста и запишете към всяка дума по един антоним:</p>	<p>А) градина - харман появи се - заседна безмълвно - мълчаливо защитавахме - пазихме безжалостно - безмилостно</p> <p>Б) изчезнал - съществувал се показва - се скри свой - чужд запомнили - забравили в края - в началото.</p>	<p>L/0/1/2/3/4/5 по 1 точка за всеки правилно избран синоним.</p> <p>L/0/1/2/3/4/5 по 1 точка за всеки правилно избран антоним.</p>
7.	<p>Открийте в текста и запишете по един пример на следните глаголни времена:</p>	<p>Сегашно време – си говорите, разбирам, е, учите, сте, сме, забравяте, рискуват да загубят, трябва да пазим; Бъдеще време – ще изчезне, ще останат; Минало свършено време - спря, видя, се усмихна, се влюбиха, се ожениха, заляха, се сети, почина, можа, заседна, изчезна, влязоха, посрещна, се скри, седнаха, вдигнаха, се разговориха, се обърна, попита, отвърна, се промениха, се насълзиха, каза, пазихме; Минало несвършено време - печеше, водеше, беше, работеше, се завръщаше, стоеше, подскачаше, чакаше, говореше, знаеха, говореха, се връщаха; Минало неопределено време - забравили сте, загубили сте, е бил, е създал, е изчезнал; Минало предварително време – бяха заминали, се беше запознал; Бъдеще в миналото време – щяха да се запознаят.</p>	<p>L/0/1/2/3/4/5/6/7 по 1 точка за всеки правилен пример.</p>
8.	<p>Употребете числителното име в съчетание със съществителното име дадени в скоби.</p>	<p>А) три дни / три дена, петима преподаватели, четирима актьори;</p>	<p>L/0/1/2/3 по 1 точка за всяка една вярна форма на числителното име.</p>

		<p>Б) Някои, никого;</p> <p>В) Краят, по-големия.</p>	<p>L/0/1/2/3 по 1 точка за всяка една вярна форма на съществителното име.</p> <p>L/0/1/2 по 1 точка за всяка една вярна форма.</p> <p>L/0/1/2 по 1 точка за всяка една вярна форма.</p>
9.	<p>Препишете изречението, като поправите правописните и пунктуационните грешки.</p>	<p>Род ЪТ е общност Т от хора, коИто са свързани ПОМежду си С кръвна или брачна връЗка. В История славянобългарска “ Паисий разЗширява смисълА на думата род. Идеята за рода и родното е важна за поДържане на националното самочуВствие и самосъзнание.</p>	<p>L/0/1/2/3/4/5/6/7/8/9/10/11/12 по 1 точка за всяка правилно поправена грешка.</p>
10.	<p>Прочетете изречението и запишете верните твърдения от дадените в скобите:</p>	<p>сложно смесено / три изречения</p>	<p>L/0/1 1 точка за верен отговор.</p> <p>L0/1 1 точка за верен отговор.</p>
11.	<p>С помощта на стрелки свържете значението на следните фразеологизми:</p>	<p>Задънена улица – безизходно положение</p> <p>Гръм от ясно небе – неприятна изненада</p> <p>Дим да ме няма – изчезвам</p> <p>За нула време – веднага</p> <p>Лови окото – харесва се</p> <p>Черно на бяло – писмено документирано</p>	<p>L/0/1/2/3/4/5/6 по 1 точка за верен отговор.</p>
12.	<p>Напишете 2 имена на автори, които творят в периода след Освобождението (1878 г.) до края на Първата световна война (1918) и посочете по едно тяхно произведение.</p>	<p>Иван Вазов, Алеко Константинов, Захари Стоянов, Елин Пелин, Пейо Яворов, Димчо Дебелянов и др.</p> <p>(варианти)</p>	<p>L/0/1/2 по 1 точка за вярно посочен автор.</p> <p>L/0/1/2 по 1 точка за вярно посочено произведение.</p>

13.	Посочете автора и жанра на следните произведения:	<p>Иван Вазов - “Българският език” – ода;</p> <p>Йордан Йовков - “По жицата” – разказ;</p> <p>Хр. Ботев - “Хаджи Димитър” – балада;</p> <p>А. Константинов - “Какво? Швейцария ли?!...” – пътепис;</p> <p>П. Р. Славейков - “Изворът на Белоногата” – поема;</p> <p>Пейо Яворов – „Заточеници“ – елегия.</p>	<p>L/0/1/2/3/4/5/6 по 1 точка за вярно посочен автор.</p> <p>L/0/1/2/3/4/5/6 по 1 точка за вярно посочен жанр.</p>
14.	Запишете от кои произведения са следните откъси и посочете авторите им:	<p>„Език мой роден“ - Таня Танасова;</p> <p>„Родна реч“ - Ран Босилек;</p> <p>„България – моя втора майка“ - Петър Бурлак-Вълканов.</p>	<p>L/0/1/2/3 по 1 точка за всеки верен отговор.</p> <p>L/0/1/2/3 по 1 точка за всеки верен отговор.</p>
15.	Попълнете празните места в изречението:	<p><i>Паисий Хилендарски</i> завършва своята „История славянобългарска“ през 1762 г. в <i>Зографския</i> манастир. В предговора той призовава <i>българите</i> да пазят своя <i>род</i> и <i>език</i>.</p>	<p>L/0/1/2/3/4/5/6 по 1 точка за верен отговор.</p>
16.	В кратък текст от 6 - 7 изречения изразете аргументирано мнението си (3 аргумента) по въпроса: <i>Какво трябва да направим, за да запазим своя род и роден език в Молдова?</i>		<p>L/0/1/2 2 точки, ако личната оценка структурира целия текст (формулира се като теза или като логичен извод). 1 точка, ако е проявена лична оценка или отношение, но е само като декларация.</p> <p>L/0/1/2/3 по 1 точка за всеки един аргумент.</p> <p>L/0/1 1 точка за умението да аргументира.</p> <p>L/0/1 1 точка за добре свързан текст.</p>

			<p>L/0/1 1 точка за логично изграден текст разсъждение.</p> <p>L/0/1 1 точка, ако правописните грешки не са повече от 3.</p> <p>L/0/1 1 точка, ако пунктуационните грешки не са повече от 2.</p>
--	--	--	--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------